

”GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR” 2 Tim. 2:9

NORDISK ÖSTMISSION

NR 3

SEPTEMBER 2012

ÅRG 49

Ett körframträdande i S:t Katarina kyrka i S:t Petersburg med kyrkoherde Eero Sepponen (Åbo) som pastor. Denna kyrka och denna stad är dessutom aktuell tack vare den kyrkresa som ordnades i augusti, och som vi kommer att skriva mer om i nästa nummer. Bilden, som även visar översättaren V Volodin t.v. kommer från bokförläggare Andrjusjkin, som har skrivit en artikel om kristen litteratur i vår tidning.

Betraktelse:

Jesus sade till dem igen: Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.”

Joh.20:21

Jesus är uppstånden. Hans lärjungar har inte fattat det riktigt fullt ut. Då kommer han och säger: **”Jesus sade till dem igen: Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.”** Kallelsen och sändningen gäller också i vår tid. Vårt land och stora delar av Europa är missionsområden där evangeliet om Jesus Kristus på nytt måste förkunnas. Vid det stora ekumeniska mötet i München 2010 sade en valdensare från Italien: ”I mitt land (Italien) har vi tre minoritetskyrkor. Det är vi valdensare, pingströrelsen och den romersk-katolska kyrkan.” Han menade att den kristna tron marginaliserats i det för tydligt kristna Europa och blivit en minoritet p.g.a. brist på bekännelse men också den likgiltighet mot kristen tro som också döpta människor visar. Nu utmanar oss Jesus i ordet för denna betraktelse att gå ut och vittna på nytt men all den frimodighet och glädje som vi som kristna funnit i tron på Jesus. Vi kan förfasa oss över utvecklingen men det föder knappast något vittnesbörd värt namnet. Vi ska gå ut med vittnesbördet i den kraft Jesus ger den som ber: **”Sedan andades han på dem och sade: Tag emot helig Ande.”** (Joh.20:22) och så kan vi förkunna syndernas

förlåtelse, liv och salighet till var och en som vill ta emot Herren Jesus som sin Frälsare. Missionsuppdraget är nu liksom då en kallelse för hela Kristi kyrka. Nu är det tid att börja om i det sammanhang vi står. Kyrkans kallelse att vittna om den Uppståndne gäller varje generation. Tron säger man kommer med modersmjölken. Viktigt är familjens tro och liv men varje människa måste själva ta emot budskapet till omvändelse. Det är ingen kollektiv handling utan en personlig överlåtelse. När vi i olika sammanhang vittnar om vad vår tro på Jesus Kristus innebär så är det viktigt att det har en ”kristusdoft” och inte en odör av besvikelse och egenrättfärdighet. Låt därför den helige Ande, den som ges åt var och en som ber och tar emot hans uppdrag i mission, forma våra hjärtan och sinnen med andens frukter: ”kärlek, glädje, frid, tålmod, vänlighet, godhet, trofasthet, ödmjukhet och självbehärskning.” Då får också vårt vittnesbörd en doft av himmelriket. **”Jesus sade till dem igen: Frid åt er alla. Som Fadern har sänt mig sänder jag er.”** Amen.

Leif Nordlander

kyrkoherde i Vara pastorat,
Skara stift

Ordförandens spalt

När jag berättar om Nordisk Östmission brukar jag alltid betona att vi vill vara en organisation som står för långsiktighet. Det betyder att när vi går in i nya projekt så gör vi det med avsikt att kunna ge stöd i flera år framöver. Därför tar vi gärna lite extra tid på oss för att fundera på konsekvenser innan vi tar på oss nya uppgifter. Det betyder också att vi gärna vill ha lite extra medel fonderade så att det går att lita på att Nordisk Östmission kan vara med och ge stöd under en längre tid. Vi blir ibland kritiserade för att vi har för mycket sparade pengar. Men vi vill ha en relativt stor buffert så att vi kan fortsätta att ge stöd och hjälp. Samtidigt kan jag hålla med om att vi just nu har en lite för stor buffert. Vi lever därför för närvarande över våra tillgångar d.v.s. våra utgifter är större än våra inkomster. Förra året gick vi med en förlust på över 400.000 kr och efter halva detta året ligger årets förlust på över 200.000 kr. Så stora underskott kan vi naturligtvis inte fortsätta att ha hur länge som helst. Om vi inte drastiskt

ökar våra inkomster så kommer vi att tvingas plocka bort ca 1/3 av vår nuvarande verksamhet inom cirka fem år.

Det är med detta som bakgrund som vi försöker, så gott det nu går, att utvärdera det stöd vi ger. T.ex. berättade jag förra gången att vi (om än marginellt) har minskat stödet till församlingen i Charkiv och sannolikt kommer att göra det ännu mer. Men vi har gjort det efter att noga ha värderat konsekvenserna och vi gör inte heller förändringen plötsligt utan att mottagaren skall kunna anpassa sig till förändringarna. (I fallet med församlingen i Charkiv skedde minskningen först efter att presidenten Alexander Gross rekommenderade att vi skulle göra det.)

Och så hoppas jag naturligtvis också att denna försiktighet med våra medel skall ge ett ännu större förtroende bland gamla och nya givare. Det är er givmildhet som gör det möjligt för Nordisk Östmission att långsiktigt fortsätta som missionsorganisation.

Martin Wihlborg

Nordisk Östmission är en liten organisation med ett stort arbetsfält. En viktig sida av missionen är bön och förbön. Styrelsen är i stort behov av just förbön för att kunna fatta rätta beslut och så fullfölja den kallelse Herren givit missionen i östländerna.

Mission på persiska

Vi i NÖ anser det vara mycket viktigt att muslimer nås av evangeliet om Jesus Kristus. Av det skälet har vi i många år stött mission på persiska (farsi) genom Tony och Iris Estaidis radiosändningar. Med jämna mellanrum får vi vittnesbörd om att det är ett framgångsrikt arbete, som möter människors djupaste behov. Här nedan följer just ett sådant personligt vittnesbörd från Iran, ett land som plågas svårt av hat och förföljelse mot oliktankande.

Hälsning från en lyssnare i Iran

Trots att myndigheterna har gjort allting som står i deras makt för att stoppa utbredningen av den kristna tron i den persisktalande delen av världen, har de inte lyckats. De har spridit falsk propaganda, stängt kyrkor, konfiskerat biblar och kristen litteratur, bränt biblar... De försöker störa våra radiosändningar, censurera våra olika e-postbrev, blockera vår webbsida och lyssnarlåda för att göra det så svårt som möjligt för våra lyssnare att komma i kontakt med oss. När lyssnare fortfarande klarar av att få kontakt med oss ger det oss tydliga bevis på att Gud är verksam i den persisktalande världen.

För en tid sedan gav en dam följande budskap via vår lyssnarlåda i slutet av radioprogrammet:

”Från djupet av mitt hjärta önskar jag att tacka er för era program. Jag tackar Gud för dem! Det enda som kan ge mitt hjärta glädje är era program. Varje dag lyssnar jag med hopp om att få höra ett nytt budskap. Jag har bett min mor att inte sätta på TV mellan 20.00 och 22.00 så att jag kan lyssna på era radioprogram. Era budskap har gjort Gud känd för

mig och hjälpt mig att få frid med Honom. De har även gjort att min tro på Jesus har blivit styrkt. Jag älskar Gud av hela mitt hjärta! Jag har kommit till tro på den levande Jesus Kristus. Jag har tagit emot honom som min Herre. Jag ber er att lära människor som jag hur de skall leva i sin tro. Hur kan vi varje dag bli alltmer lika Jesus? Jag har inget NT eller Bibel och känner ingen annan troende i den här staden. Jag vet inte om det finns någon kyrka här eller om jag har tillåtelse att uppsöka den. Det enda som ger mig glädje är era radioprogram. Under de sistlidna månaderna har jag lärt känna och älska era program. Ni har gett mig möjlighet att komma närmre Gud den Allsmäktige och som resultat av det, har Gud gjort många förändringar i mitt liv.

Jag tackar Gud som har givit mig så många utmaningar i mitt liv så att jag har fått kontakt med era program och lärt känna Jesus. Från djupet av mitt hjärta tackar jag er än en gång! Jag har så många frågor om min nya tro på Jesus Kristus. Om det är möjligt ber jag er att kontakta mig. Jag behöver veta vad jag skall göra. Måste jag följa ceremonierna i min förut-

varande religion? Hur skall jag be? Hur kan jag hitta ett NT? Hur kan jag växa i min tro? Hur kan jag få visshet om att Gud har förlåtit mig?"

Tack Gud för att människor, som den här damen, inte ger upp utan under två månader ihärdigt ringer till lyssnarlådans telefonnummer till dess det blev möjligt för henne att lämna sitt budskap!

Vi har klarat av att kontakta henne flera gånger. Hon är ett underbart bevis på hur Gud har fört henne till sig. Gud har förändrat hennes liv och det är fantastiskt att följa hennes fortsatta växande. Vi hoppas att vi i fortsättningen skall kunna kommunicera med henne och uppmuntra henne.

Övers fr engelska: **B W**

---

*Ja del av en inspirerande intervjue med Larysa Melnik,
en av producenterna för Women of Hope i Ukraina!*

Berätta lite om WoH i Ukraina!

Varje år produceras och sänds cirka femtio nya *Women of Hope* program. Nästan alla dessa program innehåller en intervju med någon specialist. Ämnen som berörs handlar om medicin, utbildning eller vägledning, men även personliga vittnesbörd från kvinnor som berättar om sina andliga erfarenheter.

Vad betyder programmen för kvinnor i Ukraina?

För kvinnor som bor i ensliga byar, långt från civilisationen, är våra råd för vardagslivet mycket viktiga. De lever ofta under mycket svåra sanitära omständigheter, och hopplösheten gör dem blinda för att hitta nya uppfinningsrika sätt att kunna leva ett mer hälsosamt liv. Ofta saknar de information om de mest vardagliga saker. Det kan även handla om bristande förmåga att

Larysa Melnik

kunna hantera bitterhet och sårade känslor. Men så finns det ämnen som angår alla människor oavsett ålder; och det handlar om tron på Gud och frälsningen i Kristus och hur man ska kunna leva i hans efterföljd. Allt detta är viktiga byggstenar i våra program.

Hur ser ni på framtiden? Som producenter av radioprogrammet *Women of Hope* i Ukraina upplever vi oss rikt välsignade av detta arbete. Varje lyssnarrespons inspirerar oss att fortsätta på den inslagna vägen. Men helt säkert är att verksamheten

behöver ekonomiska resurser. För att det ska vara möjligt att fortsätta med vårt arbete bjuder vi in lyssnarna i Ukraina, men också våra vänner i Väst att vara delaktiga. Vi är övertygade om att Gud själv välsignar och står bakom detta. Det ger oss kraft, men också ekonomiska resurser. Men det viktigaste är att vi får evig välsignelse. *Vår käre Herre har själv sagt, "Det är saligare att ge än att få."*

Jenica Paulsson

Informator Norea Sverige

Artikeln har tidigare funnits med i ett rundbrev från Norea

Ukrainska producenter

Women of hope, Ukraina, ingår i ett större sammanhang: Hannaprojektet. Detta projekt arbetar internationellt över hela världen. Man har program, som sänds över mer än 55 radiostationer i alla världsdelarna, för att bära ut evangeliet om Jesus. Därutöver finns det arbetsgrupper och bönegrupper som arbetar missionerande och diakonalt. Även i Sverige finns Hanna verksam.

B.W.

Kristet litteraturarbete i Ryssland och andra slaviska länder

En del av NÖ:s kärnverksamhet har varit, och är fortfarande, att sprida god kristen litteratur. Därför har vi bett bokförläggare Alexander Andrusjkin att skriva denna artikel. Han driver förlaget Svetotj i Sankt Petersburg.

Jesus sade till sina lärjungar: På denna klippa skall jag bygga min församling, och helvetets krafter skall inte övervinna den. (Matt. 16:18)

Dessa rader från evangelium minns man ofta i Ryssland, där den kristna kyrkan började återuppbygga sig själv efter Sovjetunionens fall 1991. Den socialistiska revolutionen 1917 uppmuntrade oförutsägbara antikristna förföljelser och kampanjer, under vilka många miljoner människor i Ryssland dödades, bland dem hundratusentals, vars enda "brott" var att de var kristna präster, biskopar, munkar och nunnor, eller inte ens vigda tjänare, utan bara flitiga kyrkobesökare, kyrkorådsmedlemmar, kyrkokörmedlemmar ...

Tusentals kyrkobyggnader, omkring 99 % av kyrkobyggnaderna utöver hela Ryssland, stängdes, och gudstjänsterna slutade i dem. Kyrkobyggnaderna blev antingen fullständigt förstörda (likt, t.ex. den stora ortodoxa domkyrkan Kristus Frälsaren i Moskva, vilken sprängdes, och måste fullständigt återuppbyggas från noll efter 1991), eller började

användas för icke-religiösa ändamål. Därför förändrades den största lutherska kyrkan i S:t Petersburg, Peters och Pauls domkyrka, till en simhall, S:ta Annas kyrka ("Annenkirche") till en bio och S:t Mikael's lutherska kyrka till en fabrik som gjorde sportutrustning.

Det såg för många ut som om den kristna kyrkan i Sovjetunionen hade fullständigt förstörts, och att "helvetets krafter hade övervunnit den". Emellertid var detta inte fallet. Efter 1991 har alla kristna samfund i Ryssland, de lutherska inräknade, börjat återuppbygga sig själva, och litteratur har varit en del av återuppbyggandsarbetet. När de få kvarvarande kyrkorna öppnades, började folk fråga efter bönböcker, psalmböcker, Biblar och annan kristen litteratur. Under dessa förhållanden var hjälp som kom från ställen utanför Ryssland mycket viktig, liksom det hade varit mycket viktigt under sovjetti-

den, när Biblar måste föras in i hemlighet från utlandet.

Efter 1991 kunde kristen litteratur tryckas inne i Ryssland, men det fanns inga texter och inga finansiella möjligheter. Under dessa förhållanden har Västs lutherska systerkyrkor och västvärldens kristna missionsorganisationer varit mycket viktiga.

Svenska böcker

Den svenska kristna missionsorganisationen Nordisk Östmission har spelat en viktig roll i finansieringen och organiseringen av pånyttfödelsen av den kristna bokutgivningen i Ryssland. Under sovjettiden var NÖ bland dem som smugglade förbjuden kristen litteratur till Sovjetunionen och andra länder i Warszawapakten. Författaren av denna artikel började samarbeta med NÖ 1999, då den första boken som vi tryckte var Bengt Hägglund: *Trons mönster, en handledning i dogmatik*, 160 sidor (trycket stöddes av NÖ) och C.O. Rosenius *Dagliga betraktelser*, 110 sidor¹

Dessa två böcker, som översattes av den kristne översättaren V. Volodin, blev de första i en serie av många kristna böcker och häften som tryckts av oss, alltså *Förlaget Svetotj*, ett litet lutherskt förlag, med hjälp av de svenska missionsorganisationerna. Somliga av Rosenius' skrifter har uppskattats högt av ryskspråkiga lutheraner, och t.ex.

Rosenius' månadsläsningar (Dag för dag med Gud) samlade i ett band på 784 sidor har tryckts om tre gånger: 2005, 2007 och 2010. Det totala antalet lutherskt kristna skrifter som vi har givit ut i S:t Petersburg överträffar 250 000 stycken.

Den senaste upptäckten för ryskspråkiga läsare har böckerna av Bo Giertz (1905-1998) varit. Denne kände svenske författare ("ateisten som blev biskop") är författare både av teologiska verk och av skönlitteratur. Hans berömda roman om kristet liv i det lantliga Sverige, avbildar flera generationer av pastorer under 18- och 1900-talen. *Stengrunden*² översattes till ryska och gavs ut två gånger, 2009 och 2010. *Den stora lögnen och den stora sanningen* av Bo Giertz, den ryska utgåvan är en 176 sidor tjock evangeliserande bok som innehåller "femton kapitel om den kristna trons grunder", har också varit mycket populär bland ryska läsare.

Nyligen har ett annat viktigt verk givits ut, understött av NÖ. Det är Martin Luthers *Huspostilla, predikningar för årets alla söndagar* på 704 sidor. Boken ges för första gången ut på ryska språket, och det är inte ett vetenskapligt verk, utan dess texter riktades till vanligt enkelt folk. Som en följd därav har den en stor påverkan på läsare som inte är vetenskapsmän. Dr Alexander Prilut-

¹ Den boken finansierades av Luthersk Litteraturmission, ö.a.

² På ryska har boken en titel som motsvarar den engelska, alltså "Guds hammare" (dvs den första tredjedelens titel i originalet), ö.a.

skij, den Ingermanländska kyrkans teologiske sekreterare samt dekan för kyrkans teologiska institut, påpekar i sitt förord till boken, som ett uttryck för levande tro, att den många gånger ger en större insikt i vad lutherdom är, än vad teoretiska teologiska verk gör.

Ingermanländska kyrkan

Ingermanlands evangelisk-lutherska kyrka (ELKIR) grundades 1611, och fick nytt liv 1991. Denna kyrka har nu lyckats restaurera ett flertal historiska lutherska kyrkobyggnader i och runt S:t Petersburg. Man har också lyckats bygga nya kyrkor och grunda nya församlingar i Murmansk, Karelen, och t.o.m. så långt bort som Sibirien. Under sovjettidens förtryck sändes en del lutheraner till arbetsläger i Sibirien. En del folk, som suttit av sitt straff, slog rot på det nya stället, och räknar nu Sibirien som sitt hem.

Kristen litteratur, som trycks av förlaget *Svetotj* i S:t Petersburg sänds till många ställen i Ryssland, Sibirien inräknat. Sommaren 2010, t.ex., hämtades ungefär 1,5 ton (eller 2500 exemplar av olika böcker och häften) i S:t Petersburg av Juha Saari, ELKIR:s prost i Sibirien. Han tog med sig dessa böcker i sin skåpbil till Sibirien (Omsk, Irkutsk och andra storstäder, städer och byar).

Därför är det tydligt att dessa ”helvetets krafter”, som önskade förstöra Kristi kyrka och skingra dess arbetare, inte förstörde henne, utan på ett

sätt hjälpte kyrkan att spridas till nya landområden!

Litteraturarbetet fortsätter, och hjälper till att folk kommer till Kristus. Folk läser kristen, luthersk litteratur och delar med sig av det till sina vänner, för att hjälpa dem att också bli kyrkogångare. Därför uppfylls evangeliets profetiska ord, ord som S:t Paulus riktar till sina medkristna: *Var herdar för Guds församling, som han köpte med sitt eget blod* (Apg 20:28). Våra kristna bröder och systerar från Sverige gör det möjligt för oss kristna litteraturarbetare att tjäna Herren Jesus Kristus genom böckerna.

Olika bokutgivare och bibliotek

Som nämnt ovan är förlaget *Svetotj* ett litet förlag. Vilka är de största ”spelarna” på den kristna förlagsmarknaden i det nutida Ryssland och andra slaviska länder? Eftersom Ryssland traditionellt är ett ortodoxt land trycks det största antalet böcker av förlag som är nära knutna till den rysk-ortodoxa kyrkan: Moskva-baserade *Palomnik* (Pilgrim); Sretenskijklostrets förlag (den högste ledaren för det klostret, arkimandrit Tichon) (Sjevkunov) är Vladimir Putins, den ryske presidentens, själåsörjare; *Blagovest* (Kyrkklockor). I S:t Petersburg är de största ortodoxa förlagen *Satis*, *Ladan* (Rökelse), i Vitryssland (Minsk) är det största förlaget av detta slag ”Vitryska ortodoxa exarkatets förlag”, i Ukraina *Duh i litera* (Ande och bokstav) samt Prolog. Dessa tre

senare förlagen trycker kristen ortodox litteratur på ryska, respektive på vitryska och på ukrainska.

Sammanlagt finns det mer än 50 ortodoxa förlag. Katolska förlag är inte särskilt aktiva och närvarande i Ryssland, men traditionellt mer inflytelserika i Ukraina, särskilt i Västukraina. Den näst viktigaste avdelningen inom kristen förlagsverksamhet i Ryssland är den protestantiska, inom vilken baptistisk eller ”karismatisk” litteratur dominerar. ”Bibeln till alla” i S:t Petersburg är ett kristet sällskap som utgörs av ett förlag, kristna boklådor och bibliotek. En högtid hölls hösten 2010 under vilken ”Bibeln till alla” firade sitt arbetes 20-årsjubileum. Firandet hölls i baptistkyrkan *Poklonnaja gora* i S:t Petersburg, och under högtiden påstods det att under 20 år hade ”Bibeln till alla” delat ut omkring 2000 utgivningar eller återutgivningar av olika kristna titlar. Under hela sin verksamhet har ”Bibeln till alla” (hemsida www.bible.org.ru) särskilt tryckt på att utveckla ett nät av kristna bibliotek. Under 1990-talet var antalet sådana bibliotek i S:t Petersburg med omgivning (små bibliotek i kyrkor, sjukhus, kulturhus, undervisningsanstalter eller avdelningar i välsorterade folkbibliotek) var så högt som 100. Men det var möjligt eftersom ”Bibeln till alla” på den tiden hade finansiella medel för att understödja dessa bibliotek (och kristna bibliotekarier). Efter 1998 (den finansiella krisen i Ryssland) fanns inte detta stöd läng-

re, och antalet kristna bibliotek minskade kraftigt.

Det påpekades också under jubileumsfirandet att under inflytande från **nätet** har antalet människor som lånar böcker från bibliotek och läsare av tryckta böcker i allmänhet minskat. För närvarande (2012) finns det bara två protestantiska kristna bibliotek i S:t Petersburg dagligt verksamma, även om också många små kristna bibliotek fortsätter att vara verksamma. I verkligheten är varje kristen församling ett informellt bibliotek, där folk kan låna och återlämna böcker om söndagen.

Andra stora protestantiska förlag i Ryssland är *Mirt*, *Triad* (knutet till förenade metodistkyrkan) samt ”Bibliska synen”. Den sistnämnda förtecknar på sin hemsida (www.biblicalview.ru) sådana medarbetare som de berömda engelsktalande evangelisterna B J Daugherty, James Dobson, Benny Hinn, Frank Peretti och många andra, vars böcker har givits ut i rysk översättning.

Luthersk utgivning

Om vi går tillbaka till luthersk utgivning på ryska, kan man inte överdriva vikten av *Lutheran Heritage Foundation* (LHF). Denna amerikanska stiftelse började sitt arbete 1993, och deras ryska avdelnings hemsida (www.lhf.ru) uppger att de har givit ut mer än 50 titlar på ryska. Alla är dogmatiska lutherska verk, bland dem mycket grundläggande verk såsom åtskilliga band av Martin Luth-

NORDISK ÖSTMISSION

*Böckerna har kommit fram till det ingermanländska seminariet i Kelto/Koltusjii.
Bilderna kommer från Alexander Andrusjkin, som står ovan t.v.*

ers skrifter, *Konkordieboken* (848 sidor), *Kristen dogmatik* av J T Mueller (766 sid.), *Lag och evangelium* av C F W Walter (424 sid.), *Granskning av tridentinska mötet* av Martin Chemnitz (424 sidor) och andra.

Det finns fyra centra för LHF i Ryssland: Moskva, Jekaterinburg, Tjeljabinsk och Novosibirsk. Emellertid har LHF under de senaste 5-10 åren trappat ned sin utgivning av böcker på papper, och inriktat sig på nätet och att sprida luthersk litteratur på CD-skiva. År 2011 stängdes alla tidigare nämnda LHF-boklådorna, och LHF:s hemsida meddelar:

Den under senaste halvåret pågående utvecklingen av finansieringen av boklådor i Moskva, Sibirien och Ural har stoppats. Planerna på kommande förnyelse har dessutom korrikerats beroende på tekniska nyheter, av vilka en ny nätbutik för teologiska texter är en. Huvudskillnaden mellan den nya nätbutiken och den gamla (fortfarande i bruk, men under gradvis avveckling) är ett mera anpassat gränssnitt (grafiskt, logiskt och intellektuellt särskilt för användare med referensram inom humaniora). Man har också ökat möjligheten till rabatter, tillstånd mm, möjligheten att få del av teologiska texter utan kostnad genom tillgången till automatiskt aktiverade nycklar inräknad.

Distribution

Internet (**nätet**) och datorteknik har avsevärt förändrat läsvanorna, förlagens affärer och i allmänhet på vilket

kunskap, religiös kunskap inräknad, finns till och fungerar. Emellertid kostar det pengar att läsa elektroniska texter på en dator, eftersom dators hårdvara och mjukvara kostar pengar. I motsats härtill är det helt gratis att låna en traditionell bok från ett kristet bibliotek.

Naturligtvis har elektroniska texter också fördelar, och det är knappast någon hemsida för en kyrka eller ett förlag i Ryssland, där man inte kan hitta "elektroniskt bibliotek" "texter på nätet" m.m. Förlaget Svetotj har också ett antal icke utgivna böcker i elektronisk form. Dessa har tillställts oss av kristna författare och översättare, vilka vi inte ser nödvändigheten av att ge ut, eller inte har medel för att ge ut på papper. Bland dem är i verkligheten två band av Martin Luthers verk! Vi har också den underbara boken på 150 sidor, "Kom till Guds hus". Den är skriven av Risto Cantell, en känd finsk pastor med traditionella (ganska konservativa) åsikter, och översatt från finska. Han har tjänstgjort som ledare för Finlands lutherska kyrkas utlandsmission. Läsare på nätet har lovordat den, och vi hoppas få möjligheter att ge ut den en dag.

Bland de verk av Martin Luther som är översatta och som finns i de två ovan nämnda banden, finns en lätthanterlig bok på 170 sidor "Predikningar om Kristi lidanden", som är ett slags fortsättning av Huspostillan tryckt av Svetotjs förlag 2011. Förhoppningsvis kommer vi snart att

också kunna trycka denna predikosamling av Luther...

Texter på nätet är klart inte tillräckligt för våra ukrainska förbindelser, till vilka vi har postat våra utgivningar. All litteratur tryckt av förlaget Svetotj, särskilt de sista fyra åren, har postats i en mångfald av paket på 10 eller 20 kg till Odessa (SELKU och DELKU), till Dnipropetrovsk, Charkiv och till Jalta på Krim. Det är också vårt ansvarsområde att efter varje titels utgivning posta och forsla böcker inom Sankt Petersburgs-området och hela Ryssland. Vi föredrar naturligtvis att folk kommer till vårt lager för att handla eller att som gåva få kristen litteratur, för att sedan ta med sig själv till sina församlingar, men vi skickar också själva. Vi förflyttar inte mindre än 15% av alla våra trycksaker till Ingermanländska kyrkans teologiska seminarium i Keltto, och lika mycket till denna kyrkas missionskommittés distributionscentrum i Jukki, norr om S:t Petersburg. Det mesta av det som blir

över delas ut till de största församlingarna i S:t Petersburgs prosteri: S:ta Maria, S:t Mikael, S:ta Katarina (svensk) i S:t Petersburg samt i förorterna Tyrö (Martisjkino), Terijoki (Zelenogorsk) med flera.

Med posten skickar vi vanligtvis litteratur norrut (Murmansk-, Arkangelsk-, Petrozavodsk-områdena), till Sibirien, och t.o.m. så långt bort som till Ulan-Ude i Burjatien!

Vi ryskspråkiga lutheraner ber och arbetar tillsammans med all världens kristna för att förverkliga Jesu stora befallning "Gå ut och gör alla folk till lärjungar, döpande dem i Faderns, Sonens och den helige Andes namn." (Matt. 28:19). När vi gör detta är vi tacksamma för våra svenska förbindelser, som möjliggör för oss att utföra detta verk.

Alexander Andrjusjkin

direktör för förlaget Svetotj
medlem av S:t Mikael's församling
av Ingermanländska kyrkan,
S:t Petersburg, Ryssland.

Övers fr engelska: **A.E**

Söndagen den 5 augusti, 9 efter Trefaldighet, kunde Nordisk Östmissions kyrkresa *Finska vikens inre* 2012 samlas till högmässa kl. 13 i S:t Katarina kyrkhus i S:t Petersburg. Tjugo resenärer hade lämnat Stockholm torsdag kväll med båten mot Åbo. Efter kvällsgudstjänst på söndagen ute på Kronstadt med litet mer än hälften av gruppen återvändande vi hemåt fyllda av många starka intryck. S:t Elisabets

evangelisk-lutherska kyrka är ett kyrkorum som var stängt för gudstjänst i bortåt 80 år, d.v.s. en generation.

Vi bad för att också för våra egna släkter här hemma som kanske tagit avstånd från kristendomen och stängt tron ute, att de pånytt ska få öppna upp sina familjegemensaker för evangeliet. Litet utförligare reseskildring kommer i följande nummer av Nordisk Östmission. **Jonas Nilsson**, reseledare

Vårt livs resa till Ukraina

Jag upplevde mitt helande. Nej jag var inte sjuk, men jag blev helad från mig själv. Inte en enda sekund under alla dessa år har jag längtat tillbaka till TV-jobbet. Det var ett trevligt arbete, trevliga arbetskamrater, intressant arbete, men Gud hade andra planer. Jag bytte från televisionen till den himmelska visionen. 1991 Så packade vi vår bil med det nödvändigaste, resten gav vi bort till våra barn och vänner.

I början hjälpte vi barn, och sedan judar som gjorde aliyah, d.v.s. judar som emigrerar till sitt land Israel.

Åren med Ebenezer var mycket lärorika. Med båten Dimitri Sjostakovitj gjorde vi under tre år 39 seglingar till Israel, med tusentals olimer (judar som emigrerar till sitt land).

Herren gjorde många under

På en resa så var det en pojke som hade många sår i hårbotten. Vi kunde ju inte be för honom öppet, utan i stället satt vi tillsammans med volontärer i vår hytt och lade händerna på en mössa som hade texten *I love Israel*. Vi bad att Herren skulle läka pojkens sår. Pojken tyckte om mössan, satte den gladeligen på sitt huvud. Nästa dag stod han ute på däck, och vi frågade hur det var med såren. Han tog av sig mössan och visade glatt att allt var borta. Inte ett spår av några sår. Halleluja!

Herren hade andra planer

1995 slutade vår tid med Ebenezer, och vi sökte Herren för vidare planer. Vi hade då börjat se att det fanns så många gatubarn i Kiev. Var bodde de, varför alla dessa barn på gatorna? Vi fick följa med till en park där de visade hur de bodde. Hus av pappkartonger, vilda hundar som var deras madrasser och täcken. Frågan kom då inom oss. "Bryr sig vilda hundar mer om dessa barn än vad vi människor gör?"

Vi satt i vårt kök i Kiev och bad över arbetet med barnen. Vi lovade inför Gud att vi inte skulle svika barnen som många andra hade gjort. I Kiev besökte vi dessa barn, i källare, avloppstunnlar, i skogen. Vi gav dem mat och kläder. Det var aldrig svårt att gå ut till barnen, mitt i natten, i kylan, men det var väldigt svårt att lämna barnen där och själv komma hem, duscha, dricka te, sängen kändes inte så mysig längre. Tankarna var hos barnen där ute. Vi började att hyra lägenheter där barnen bodde med volontärer. På den tiden så erkände inte myndigheterna att det fanns några gatubarn.

En gång blev Mirjam arresterad tillsammans med barnen. De fick alla sitta i arresten.

Tillsammans bad de då till Gud om hjälp, för det hade vi lärt dem att det finns en Gud som hjälper. Efter ett

tag så släpptes de ut, och till polisens förvåning såg de hur Mirjam och barnen stod i ring inne på polisstationen, bad och tackade Gud. Bön visade sig vara ett starkt vapen.

En tid av glädje och sorg

Sorg när ett barn dog eller åkte in på barnfängelse för en mindre stöld. Men vi fick också se glädje i de barn som lyckades gå vidare. Det var också en tuff tid för oss, ibland hade vi knappt mat själva, men också en nyttig skola i att förtrösta på Gud.

En dag kom en flicka i 20 årsåldern fram till mig i Kiev och frågade:

-”Heter din fru Mirjam?”

-”Ja”, svarade jag.

-“Då måste du vara Boas.”

“Jag vill tacka så mycket för allt ni gjorde för oss.”

Hennes syster hade gift sig och hon var förlovad. Mitt hjärta värmdes av hennes tack.

Åren gick och 2003 fick vi ett samtal från Bobrovitsja kommunledning att de ville träffa oss. Vi blev inbjudna på en söndag att träffa dem. De hade hört om arbetet i Kiev, och undrade om vi ville komma till deras kommun och starta upp ett rehabiliteringshem för barn.

De visade oss då huset i Piski som vi senare döpte till Vännernas Hus. Vi fick det att disponera gratis i 49 år. Först tänkte vi vad gör vi här ute så långt från Kiev, men Gud kommer nog att visa om det är rätt, och det gjorde han.

Vi hade då fem barn, alla utan födel-

sebevis – alltså finns man inte.

Mirjam och skolans rektor samtalade ett par timmar, sedan sade hon, jag vet att jag bryter mot lagen men jag skall ta emot dessa barn i skolan. Då visste vi att Gud hade svarat på vår bön.

Vi fick uppleva hur barn som kom från trasiga hemförhållanden växte upp i Vännernas Hus, fick erfara Guds kärlek och omsorg. Från att ha varit som en trampad maskros som ingen vill ha, till att förvandlas till den vackraste ros. De lärde sig att de behövs, de duger som de är, och att Gud älskar dem. Fyrtionio barn har genom “Vännernas Hus” fått ett nytt hem, en del har kunnat återvända hem, andra till nya familjer.

Guds ord och Guds planer ändras ej

Ändringar är en nödvändig process. Ändringarna kommer oberoende om vi vill eller inte. Det finns bara en som inte förändras, det är Gud och Guds ord. Men även i Guds ord kan vi se att det finns olika tider för olika saker.

Gud för oss in i ett nytt skede

Så kom förändringen, att den halvan av Vännernas Hus där barnen bor, numera är ett så kallat familjehem. Där bor de tillsammans med sin nya familj, ortodoxa prästen Sergej, med fru Natasja, och barnen Sergej, Anja och Sofie.

Denna förändring var dock inte så lätt för någon av oss. Barnen som vi

- ① Barn på väg in mot vännernas hus.
- ② Konstskola med barn i vännernas hus.
- ③ Mamma som får stöd av NÖ.
- ④ Barn till mamman, som får stöd av NÖ.

- 5 Köksinteriör från byn, som utgör det nya arbetsfältet.
- 6 Den nye "familjefadern" i vännernas hus, pastor Sergej.

följt, uppfostrat i Herren, haft bönestunder med som uppmuntrat både oss och barnen. De kom en gång som trasiga maskrosbarn, men har nu växt som vackra rosor med en trygghet i Herren och med ett hopp om en bättre framtid. Att lämna över denna planta har svidit inombords. Men så får man stanna upp och tänka: Man kan lätt bli egoistisk i sina tankar och bara lyssna på sina känslor.

I 1 Kor. 3:6-9 står det. *Jag har planterat, Apollos har vattnat, men Gud gav växten. Så är nu varken den något som planterar, eller den som vattnar, utan Gud som ger växten. Men den som planterar, och den som vattnar är ett, och var och en skall få sin lön efter sitt arbete. Ty vi är Guds medhjälpare, ni är Guds åkerfält, Guds byggnad.*

Förändringar kommer förr eller senare, vi vet inte hela Guds plan och skulle inte heller kunna förstå hela bilden.

Vår uppgift har dock inte förändrats. Vi är Kristi Ambassadörer, med ett försoningens ämbete.

2 Kor 5:20

Guds kallelse för oss är inte slut. Barnen som bor i familjehemmet i Vännernas Hus har det bra och finansieras nu av staten. Nu kan vi, i större omfattning än tidigare, sträcka oss ut till fattiga barnfamiljer i byarna.

Vi är en liten organisation, men har

ändå fått utmärkelser över det arbete vi gjort för barnen. Vi har lyckats med våra målsättningar och nu kan vi gå vidare och hjälpa flera barn och familjer. Gatubarnsproblemet finns inte längre i den omfattningen som tidigare. Regeringens nya riktlinjer följer de målsättningarna som vi på Barnens ambassad har haft från början. **Barnen behöver en familj, inte en institution.** Regeringens nya riktlinjer är att man skall stödja familjer med barn, istället för att ta barnen ifrån familjerna och placera den i institution. **Huvuddelen** i vårt arbete är i dag förebyggande, att stötta familjer för att barnen ska få bo kvar hemma. Vi fortsätter att medverka i de historiska förändringarna för barn i Ukraina.

I Kiev medverkar vi i TV-debatter och -program gällande barnfrågor. Mirjam gör också radioprogram för en kristen kanal för att informera och ändra samhällets syn på barnfrågor. I Kiev hjälper vi även judiska föräldralösa barn, unga mammor ...

Vi vill tacka Nordisk Östmission, som under många år stöttat oss med finanser till många olika projekt. Sommarläger, reparationer, ... och hoppas att våra gemensamma insatser har Herrens välsignelse också i framtiden!

Boas & Mirjam Adolphi

Waldemar Wardaschko död

Den 12 juli avled pastor Waldemar Wardaschko efter en tids sjukdom i en ålder av 74 år. Under nästan 40 år tjänade han som missionär i vår mission. Med hans liv fullbordades ett enastående människoöde, som varit till stor välsignelse för många. Hans vänliga och hjälpsamma väsen, förenat med stor gästfrihet har varit till mångas glädje och välsignelse.

Waldemar i sin pastorala gärning i Charkiv. Kyrkohuset har här ännu inte blivit färdigrenoverat.

Waldemar föddes den 8 juni 1938 i Charkiv, Ukraina. Fadern var arkitekt och dog 1943 av svält. År 1944 flydde mamman med den sexårige sonen till Tyskland, som blev hans nya hemland. Här fick han utbildning i byggnadsteknik samt även en konstnärlig sådan. Han utvecklade sin konstnärliga begåvning i en rikt-

ning kallad lyrisk konstruktivism. Dessa utbildningar skulle längre fram i livet komma till användning på ett sätt som Waldemar inte kunde ana i sina yngre dagar. Han uppfostrades i den ortodoxa tron och deltog aktivt i gudstjänsterna bl.a. som korgosse. Han blev aldrig engagerad på djupet utan lämnade den tron efter

NORDISK ÖSTMISSION

att ha deltagit i ett evangeliskt ungdomsläger.

Den andliga nöd han såg bland sina landsflyktiga landsmän blev en kallelse att bli missionär. Han fick en god biblisk utbildning vid ett seminarium, S:t Chrischona, i Bettingen BS i Schweiz, och därefter anställning som missionär och förkunnare hos *Licht im Osten*, en tidigare samarbetspartner till vår mission. Pastor Koch träffade honom där och såg

hans gåvor, vilket ledde till att han 1 okt 1964 anställdes av Nordisk Östmission, först delat med *Licht im Osten* och sedan på heltid. Hans arbetsfält blev Tyskland och Österrike. Waldemar medverkade vid de många bibelkurser som ordnades för flyktingar, bl.a. ortodoxa präster. När många av dem utvandrade till olika delar av världen t ex Australien uppstod ett behov av att hålla kontakt med dem. Waldemar övertog

Waldemars utkast till kyrkobyggnadens i Charkiv kor. I stora delar blev det enligt förslaget.

*Ett av Waldemars konstverk i stilen
lyrisk konstruktivism.
Foto: Sara Eliasson.*

NORDISK ÖSTMISSION

då en tidning (Nytt liv), som delades ut gratis till landsmän. Den hade en upplaga på 7 000.

På 1970-talet började vår mission med radiosändningar på flera språk. Det föll sig naturligt att Waldemar kom att ta ansvar för de ukrainska sändningarna, som varje vecka gick ut över öststaterna. Radiovågor hindras inte av några gränser eller förbud. Dessa sändningar ombesörjde han i nära 20 år fram till den stora förändringen i hans liv. Gud hade på olika sätt förberett en framtid för honom, som ingen kunde ana förrän den kom som en stor överraskning för oss alla. Kring 1990 rasade hela det väldiga sovjetimperiet samman.

I ett slag uppstod en helt ny situation för många, även för både Waldemar och Nordisk Östmission. Skulle missionen fortsätta med alla sina radiosändningar, eller skulle man ändra arbetet i förhållande till det nya läget? Efter ingående överläggningar och en rekognoseringsresa till Ukraina med besök i flera stora städer bl.a. Charkiv beslöt styrelsen att förflytta det mesta av arbetet in i öststaterna. I samband med resan kom deltagarna även till Riga i Lettland och träffade där biskop Kalnins, biskop för det evangeliska arbetet i Sovjetunionen och tidigare själv Chrischona-student. Han gav Waldemar i uppdrag att ta ansvar för att grunda och bygga upp en luthersk församling i Charkiv. Efter att som sexåring lämnat Charkiv som flyktling kom han nu tillbaka med ansvar att bygga församling.

När han steg av tåget möttes han av en liten grupp på tre personer av fem och det var i stort det som fanns i staden av luthersk arbete. Det betydde att börja från grunden. Här kom hans utbildning och arbete i Tyskland till sin rätt. Eftersom han tidigare inte ordinerats som pastor blev han vigd av den dåvarande superintendenten Viktor Gräfenstein till tjänst i den tyska evangelisk lutherska kyrkan i Ukraina. Det fanns nästan ingenting att börja med så det var att söka upp människor, finna möjlighet att samlas, övervinna motstridiga viljor för att så hjälpa människor att finna vägen in i tro och församling. Genom uthållighet och sitt vänliga väsen vann Waldemar människor för Gud och församling. Hans arbete kulminerade i invigningen av det centrum, som nu är församlingens hem. Byggnadsplanering och arkitektonisk utformning kunde Waldemar själv utföra tack vare sin utbildning, som byggnadstekniker och konstnär. En förfallen affärsbyggnad har förvandlats till en vacker kyrka med anslutande församlingslokaler. Här byggdes församling med gudstjänster, körer, ungdomar, diakoni och undervisning. När Waldemar 2003 lämnade sitt uppdrag som pastor hade han verkligen fullgjort den kallelse biskop Kalnins givit honom.

Waldemar –tidigare änklings – återvände inte ensam till Tyskland utan med honom följde hans andra hustru, Vera Metz, elektronikingenjör. Med henne har han tillbringat sin tid som

NORDISK ÖSTMISSION

pensionär i Ludwigsburg utanför Stuttgart. Det krävande arbetet i Charkiv satte sina spår och hans hälsa har de sista åren varit vacklande. Nu har han lämnat tjänsten på jorden för en högre tjänst hos sin Frälsare och Herre.

Nordisk Östmission vill uttrycka sin stora uppskattning av Waldemars tjänst. Han kom att utföra ett pion-

järarbetet av ett utomordentligt slag i en turbulent tid. Han gav hela sin person i tjänsten för Herren och människorna. Han lämnar ett välsignat minne efter sig!

Requiescat in pace!

B W

I vårt jubileumsnummer 1/2006 berättar Waldemar själv om sitt liv och sin gärning.

Waldemar Wardaschko

(Ukrainskt namn: Volodymyr Vardasjko)

Född den 8 juni 1938 i Charkiv.

Gift med 1) Ingrid Szepannek, f 1938, d 1984. 2) Vera Metz, f 1950

I det första äktenskapet föddes två barn, Daniel och Irina.

Missionär för NÖ den 1 oktober 1964.

Prästvigd den 27 mars 1994 inom DELKU av Viktor Gräfenstein.

Pensionär den 31 dec 2003. Avled i Ludwigsburg 12 juli 2012

Frälsaren målad för oss! Waldemars konstverk i Bettingen BS, Schweiz.

Gåvoredovisning

APRIL 2012

Gåvor	43.755:00 kr + 100 €
Kollekter	4.524:00 kr
Summa	48.279:00 kr + 100 €

Kollekter April 2012

Göteryd 360, Kungälv 2648, Mistelås 779, Ytterby 737.

Begravningar April 2012

Ebbe Sahlberg, Göteborg, Ebba Karlsson, Vislanda, Maj-Britt Johansson, Vislanda, Holger Svensson, Torsby (Älvsyssel), Märta Rytterfalk, Ytterby, Aina Karlsson, Bäve, Margareta Olsson, Kungälv, Ingvar Svensson, Skene, Jonas Josefsson, Kungälv.

Hyllningar April 2012

Per Petersson, Solberga, Jan Ranelöv, Nylöse, Barbro Darljung, Vänersborg, Britt-Marie Schiller, St Louis, Mis-souri, Bengt Dalemar.

MAJ 2012

Gåvor	43.500:00 kr
Kollekter	5.850:00 kr
Summa	49.350:00 kr

Kollekter Maj 2012

Stora Lundby 990, Uddevalla 540+710, Lane Ryr 510, Solberga 235, Veinge 144, Torestorp 260, Ljungskile församling 935, Fardhems pastorat 126.

Begravningar Maj 2012

Gurli Rundgren, Östra Tommarp, Ingvar Svensson, Skene, Traudel Johansson, Björkekärr, Bror Ronnstedt, Förlanda, Axel Olofsson, Krokstad, Theresia Svensson, Bäve.

Hyllningar Maj 2012

Märta Karlsson, Ytterby, Annie Johansson, Frillesås, Michael Victorsson, Frillesås, Rita Dalemar, Lysekil.

JUNI 2012

Gåvor	52.430:00 kr + 100 €
Kollekter	12.808:00 kr
Summa	65.238:00 kr + 100 €

Kollekter Juni 2012

Pauluskapellet, Uppsala 732, Ytterby 1000, Harestad 1260+1006, Naum 530, Fardhems pastorat 954, Rya (Lunds stift) 1461, Sydöstra Småland 4270, Kyrkliga förbundet Stockholm 1595.

Begravningar Juni 2012

Theresia Svensson, Bäve, Tea Svensson, Huddinge, Traudel Johansson, Björkekärr, Bror Johansson, Öxabäck, Allan Lindell, Växjö, Gun Rosén, Helge Janebrand, Tostared, Victor Magnusson, Solberga.

Hyllningar Juni 2012

Evert G Darljung, Vänersborg, Michael Victorsson, Frillesås, John Persson, Kungälv, Ingegerd Svensson, Tävelsås, Nils Marelius, Uddevalla.

Sykrets andra kvartalet 2012

Lidhult 2000, Viskafors i Kinnarumma 400, Kungälv 1000, Slätthög 1000, Gestad norra 2000, Norum 11000. Övriga upplysningar lämnas av kassören.

Målning

En av våra missionsvänner har i sommar haft en utställning och sålt tavlor till förmån för NÖ. Det tackar vi varmt för och det bidrar till en god ekonomi. Det påminner oss samtidigt om missionens stora och viktiga syfte: att måla Jesus, Frälsaren, för all världens människor.”När de lyfte upp sina ögon såg de ingen utom Jesus allena” står det i Förklaringsdagens evangelium. För NÖ:s del gäller denna målning av Jesus i Öst-

europa och i delar av Asien. Där får ni givare vara med, och glöm då inte era förböner för NÖ. I det nummer du nu har i handen kan man läsa hur god litteratur sprids bl.a. i Ryssland, och hur verksamheten ”Barnens ambassad” växt fram. Våra transporter av insamlade kläder m.m. fortsätter. Den senaste gick nu i sommar till Rumänien. Ett tack till er som gör dessa transporter möjliga!

Anders Eliasson

Adressändringar meddelas kassören! Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangeliets spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december.

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 38 Mölndal. Tel. 031-16 24 80,
e-post: martin.wihlborg@glocalnet.net

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 0522-64 21 86 dagtid,
Tel. 0522-66 42 00 kvällstid.

Ansvarig utgivare: Bengt Westholm, Guldringen 5, 426 52 Västra Frölunda.
Tel. 031-69 18 09

I redaktionen: Westholm, Eliasson samt Simeon Appell.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på plusgiro 42 20 57-0 eller bankgiro 484-5350 får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571

